

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSSTÖD

Föräldraskapsstöd – så blir det förebyggande arbetet en investering

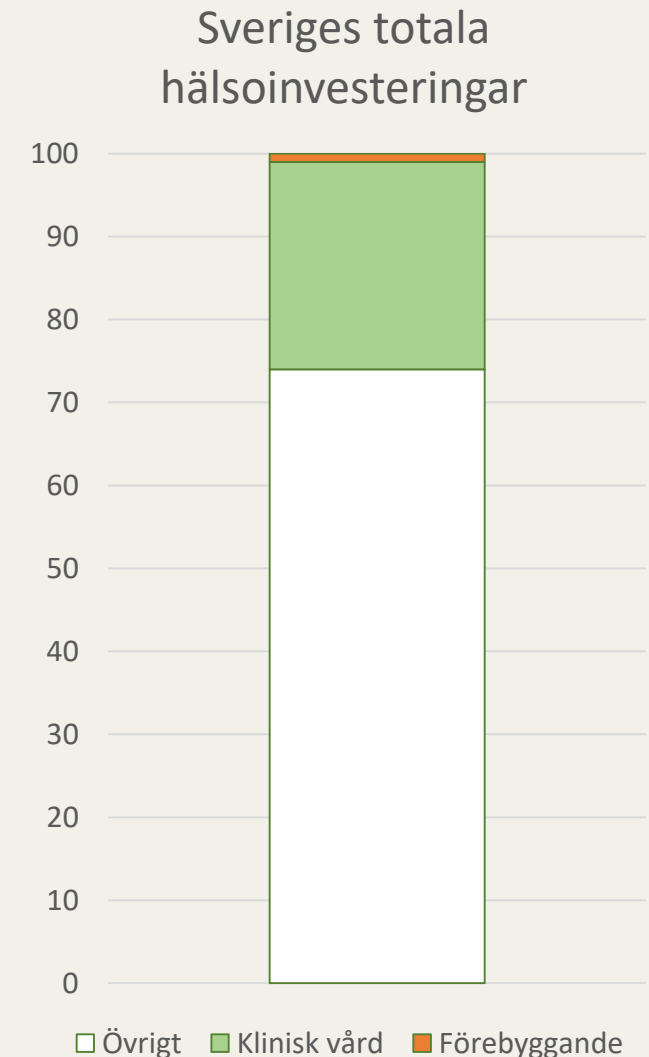
Barnrättstorget 2 juli 2019

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD

Varför håller vi detta seminarium?

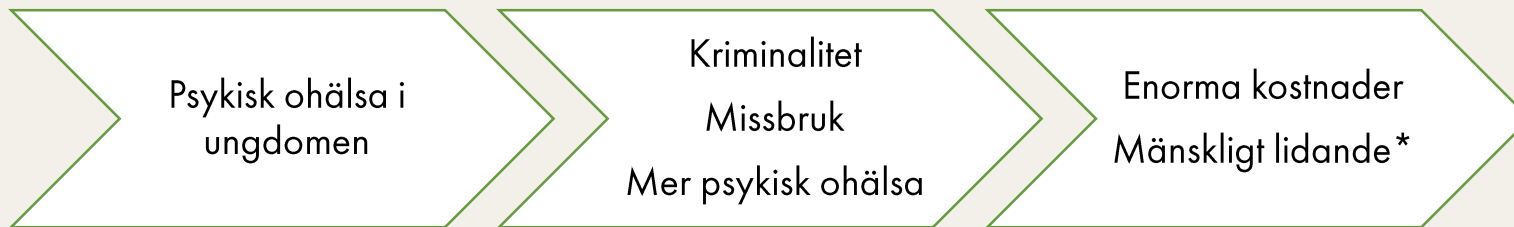
- Antalet barn, unga och äldre ökar, arbetsföra och skatteintäkter minskar – större tryck på välfärden*
- Alla vet att förebyggande arbete lönar sig
- Alla vet att sena insatser kommer med stora kostnader
- Ändå arbetar de allra flesta inte proaktivt
- Varför?
- Hur kan vi ställa om?

* Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Ekonomirapporten 2019.

Barnkonventionen blir svensk lag

- Barn har rätt till goda livsvillkor och jämlika livschanser
- Ett förbättrat stöd i föräldraskapet ska främja barnets rätt till hälsa och utveckling

- Främjar dagens arbetssätt barnets bästa?

**Artikel 18,
barnkonventionen**
Barnets föräldrar har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling. Staten ska hjälpa föräldrarna.

* Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Ekonomirapporten 2019.

En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd

”Föräldraskapsstöd är **insatser, aktiviteter och verksamheter** riktade till föräldrar som stärker föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn.”

- I arbetet finns en bredd av aktörer
- Från tillfälliga projekt → hållbara strukturer och effektiva arbetssätt
- För att ställa om behövs bra beslutsunderlag

Utvärdering av förebyggande insatser

- Stort behov av stöd i utvärdering hos professionen – man behöver **bevis, argument** och **incitament**
- Länken mellan insats och effekt är ofta oklar - det betyder inte att det är omöjligt!
- Hälsoekonomi som verktyg – ger underlag för effektiv resursfördelning

Hälsoekonomi i korthet

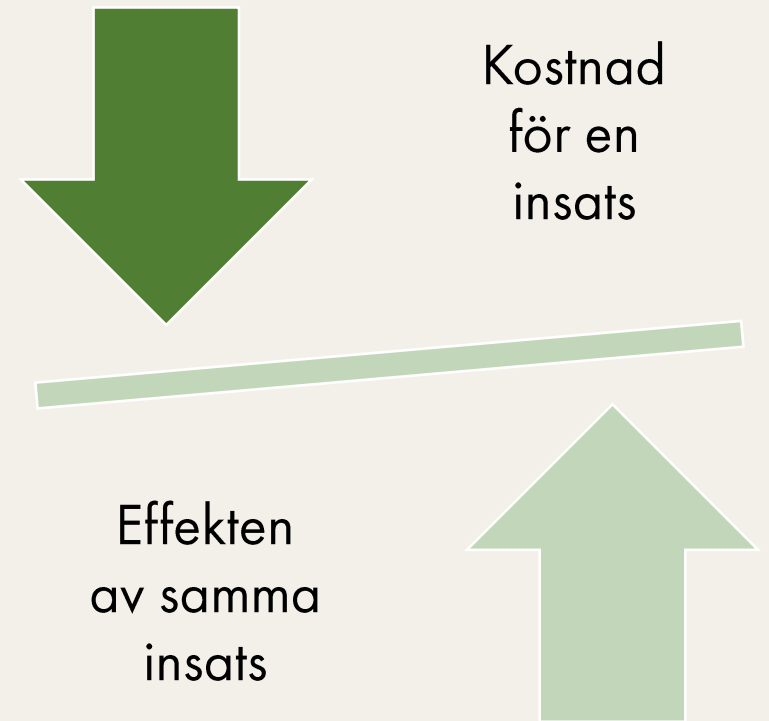
Steg 1 Beskriv vilka resurser som insatsen kräver, exempelvis arbetstid för en viss personalgrupp.

Steg 2 Beräkna kostnaden för detta i kronor.

Steg 3 Beskriv effekter som insatsen eller åtgärden skapar.

Steg 4 Jämför effekter och kostnader och bedöm kostnadseffektivitet.

Mer hälsa till lägre kostnad = kostnadsbesparande

Effekter av riktade föräldraskapsstödsprogram

Risikfaktor: barn med utåtagerande beteende
Kommunens kostnader: Ca 82 000kr årligen

*Jmf kostnad för t ex
placering i familjehem:
ca 1000 kr per dygn*

Sociala-/hälsoeffekter

Minskade beteendeproblem hos barn

Minskad stress hos föräldrar

Minskade depressiva symptom hos föräldrar

Färre negativa reaktioner på barnens beteende

Ny glädje i föräldraskapet

Kommunens kostnader

Ca 3000 kr per barn

Slutsats?

Programmen är kostnadsbesparande, även om effekten skulle bestå endast under 1 år.

Bredsands brobyggare – exempel från Sundsvalls kommun

Kostnad

Total kostnad för projektet per år: 843 000kr

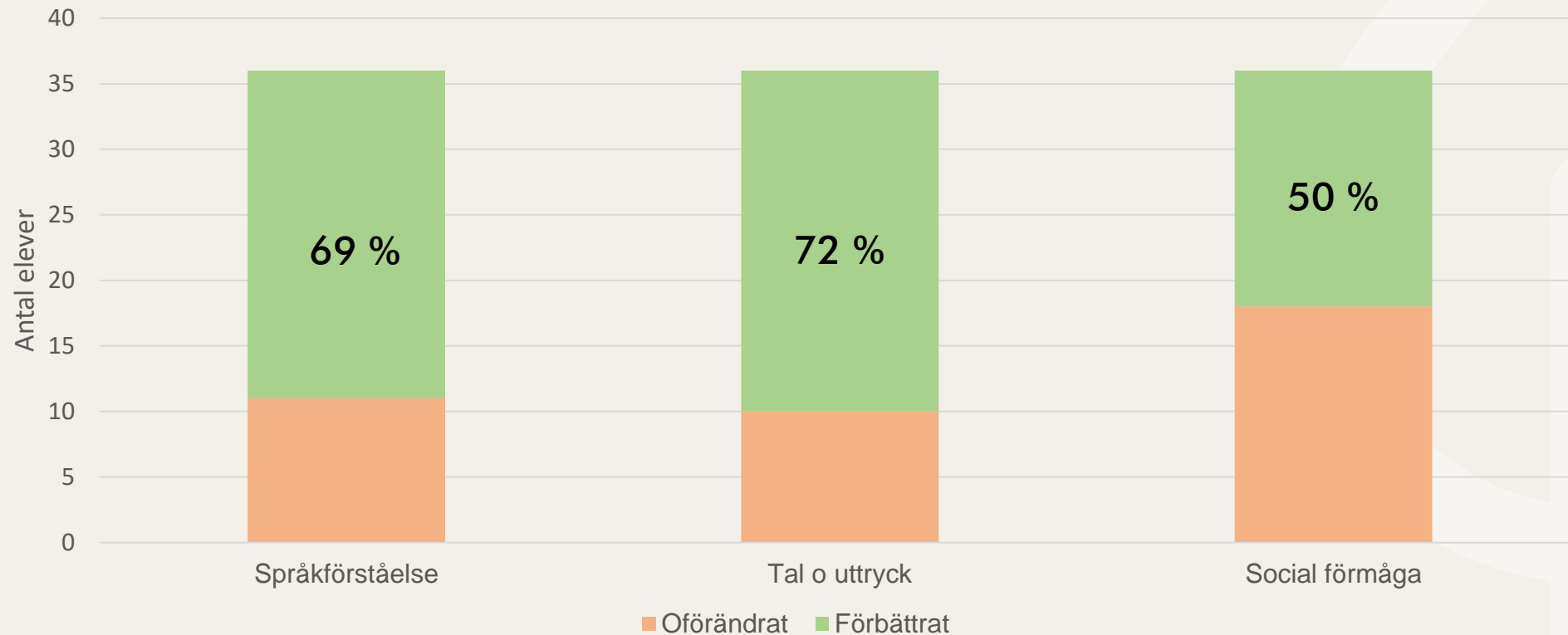
93 barn deltog per år = ca 9000kr per år per barn

Förväntade effekter

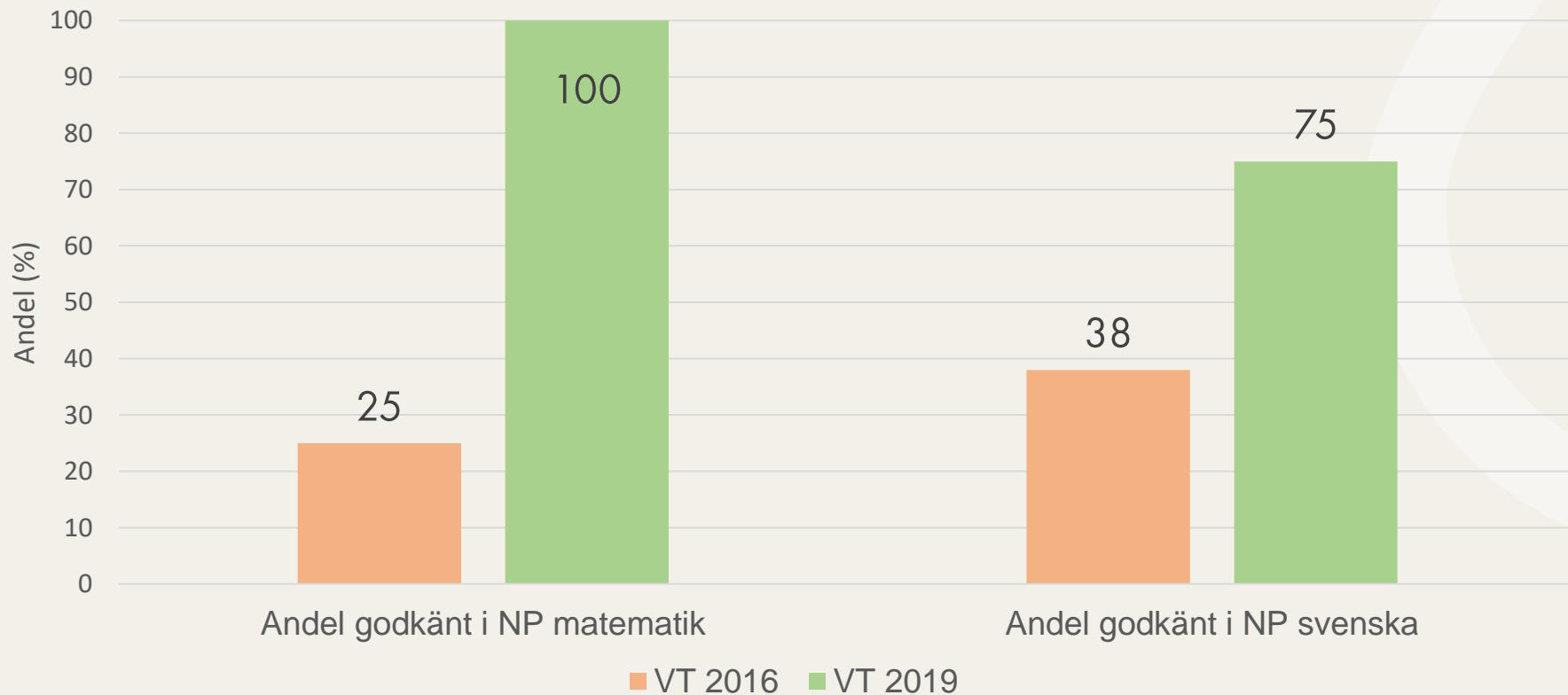
- Ökad måluppfyllelse i skolan
- Ökad språkförståelse, tal, uttryck och social förmåga hos barnen i förskolan
- Samhällsekonomiska vinster

Ökad språkförståelse och social förmåga

Andel med godkänt på nationella proven i åk 6

Skolmisslyckande

arbetsmarknadsmisslyckande

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD

Ekonomiska besparingar och vinster

- Färre elever på IM-programmet:
368 000kr/år
- Minskat försörjningsstöd: 368
000kr per år (3,1 mkr fram till
pension)
- Ökad produktion: 655 000kr per
år (18 mkr fram till pension)
- TOTALT: 1,3 miljoner per år

Kunskap, tillgänglighet och en stödjande organisation

- Utmaningar i det tvärsektoriella förebyggande arbetet
 - Oklara roller och oklart mandat
 - Avsaknad av gemensamma mål
 - Hinder i samverkan
 - Strategisk analys av helheten i verksamheten saknas

Tvärsektoriellt arbete i en värld av stuprör...

"Jo, vi försöker verkligen arbeta med att skapa medvetenhet kring barnkonventionen, miljöperspektivet, jämställdheten, mångfalden och folkhälsan, men vi har ju en verksamhet att sköta också."

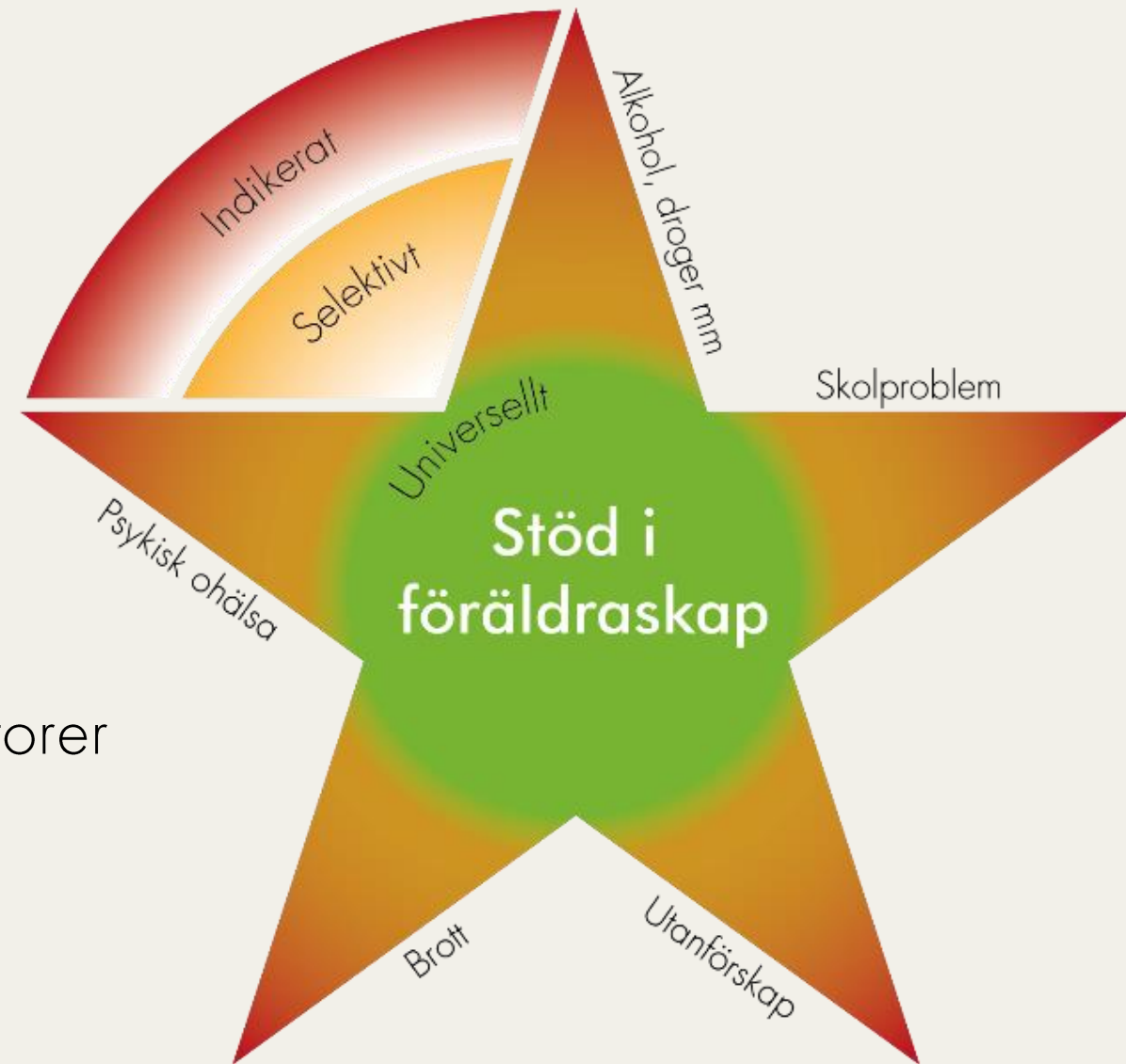
Föräldraskapsstöd bidrar till att minska risk

- Regeringens strategi inom området psykisk hälsa
- ANDT-strategin
- God och jämlik hälsa
- Nationella strategin mot våld
- Tillsammans mot brott

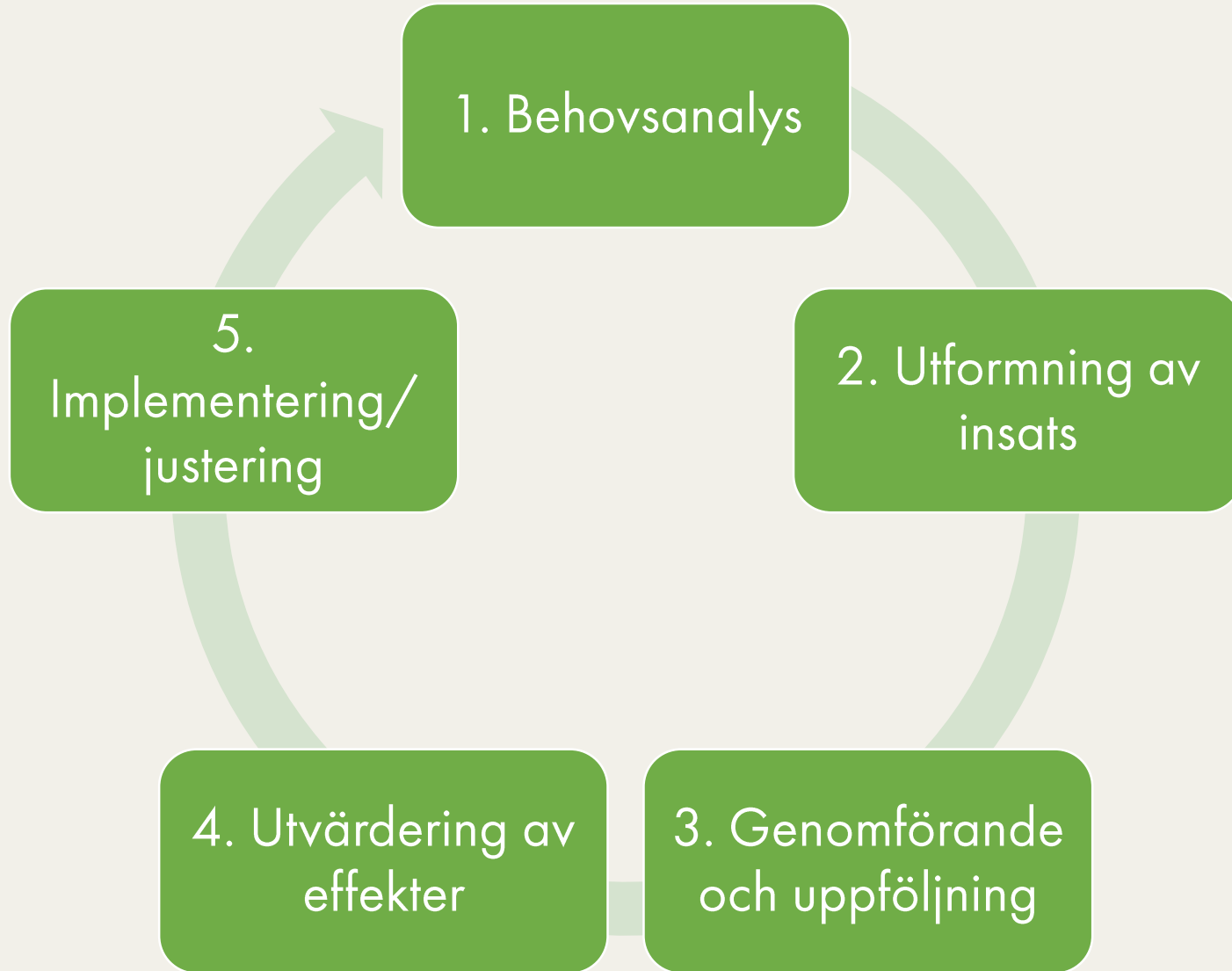
Preventionsstjärnan

Fokus på viktiga, gemensamma skyddsfaktorer förhindrar att fler hamnar i "spetsarna".

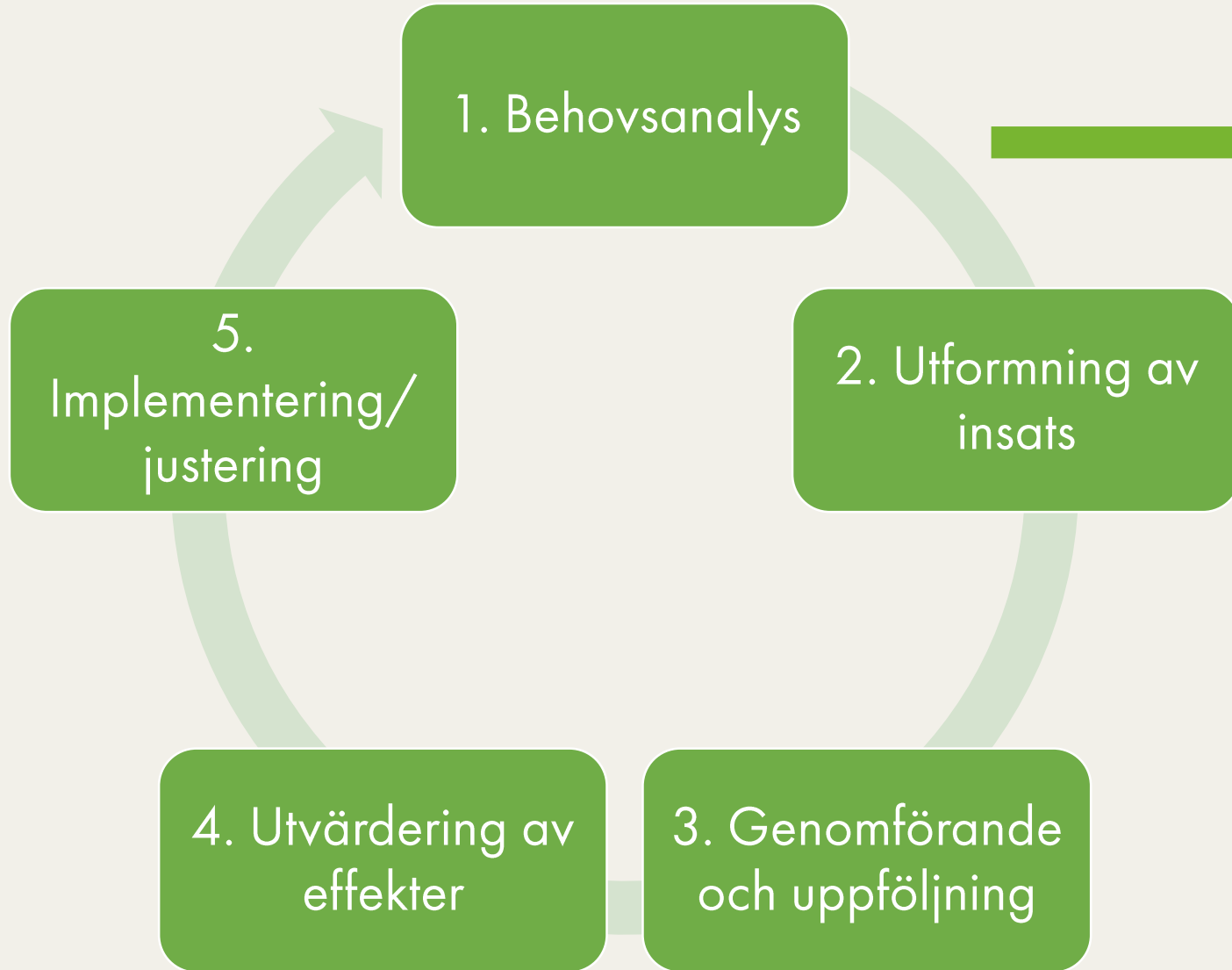

Hur gör man?

Ett kunskapsbaserat arbetssätt

Hur gör man?

Kan vi bemöta behovet inom ramen för ordinarie verksamhet eller med befintliga insatser?

Behöver vi testa något nytt?

Delaktighet från medborgare och personal är en kraft!

- Outnyttjad kunskapskälla!
 - bättre förankrade beslut, medskapande processer
- Kompetensinventering
- Transparens bygger tillit
- Dialogen som verktyg

Värdet av universella insatser?

Exempel: försöket med allmän och gratis spädbarnsvård under 1930-talet*

Sociala-/hälsoeffekter

Minskad risk för spädbarnsdöd med 24 %

Förbättrade läs- och skrivfärdigheter vid 10 års ålder

Ökad livslängd för både män och kvinnor

Utsatta familjer särskilt gynnade

Ekonomiska effekter

Ökad sysselsättning och inkomster i vuxen ålder

I genomsnitt 7 % högre än kontroll

– och 20 % för kvinnorna!

Sammanfattningsvis – hur blir det förebyggande arbetet en investering?

- En grundlig behovsanalys är A och O – använd målgruppens kunskaper i arbetet
- Ordinarie verksamhet eller utvecklingsprojekt – strategiskt val
- Löpande stöd från ledningen avgörande
- Utvärderingskunskap är en kompetens i sig – behövs för bättre beslutsunderlag

Medskick

- Investeringar i föräldraskapsstöd lönar sig redan på kort sikt – men också på lång sikt!
- Organisationen kring föräldraskapsstöd avgör om man lyckas med arbetet
- Barnen är ovärderliga – men allt vi gör för dem skapar även samhällsekonomiska värden.

Tack!

Margareta Bolmgren
Utredare föräldraskapsstöd
margareta.bolmgren@mfof.se

Tony Boman
Utredare föräldraskapsstöd
tony.boman@mfof.se

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSSTÖD